

Regelbunden tillsyn i Färentuna skola

Förskoleklass och grundskola 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Ekerö kommun under hösten 2009 och besökt Färentuna skola den 25 augusti 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 26 februari 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Färentuna skola, dels den information som samlats in under besöket. I Färentuna skola intervjuades rektorn, lärare, elevstödsteamet och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Färentuna skola

Färentuna skola	Antal elever
Förskoleklass	44
Grundskola	187

Källa: Skolans uppgifter i september 2009

Färentuna skola ligger på Färingsö i Ekerö kommun. Upptagningsområdet är främst norra Färingsö. Skolan har förskoleklass och grundskola samt förskola och skolbarnsomsorg. Denna tillsyn avser förskoleklass och grundskola årskurs 1-6.

En rektor ansvarar för enheten Färentuna förskola och skola. En biträdande rektor fokuserar på förskolan och en utvecklingsledare för skolbarnsomsorgen. I skola och förskola finns även arbetslagsledare som representerar i ledningsgrupper.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Elevernas resultat på nationella prov i år 5

Färentuna skola		2007	2008	2009
Andel (%) elever som av skolan bedöms ha nått kravnivån på de nationella ämnesproven	Engelska	100	93	85
	Matematik	80	97	91
	Svenska	84	84	94
	Svenska som andraspråk	.	.	.

Källa: Uppgifter för 2007 och 2008 från skolans kvalitetsredovisning 2008. Uppgifter för 2009 är skolans egna uppgifter hösten 2009.

. = uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Vid tillsynen framkommer att skolan kan redovisa resultat bland annat vad gäller läsfärdigheter i årskurs 3 och nationella ämnesprov i årskurs 5 i ämnena svenska, matematik och engelska. I övrigt redovisas inga resultat vad gäller elevernas samlade måluppfyllelse i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 3 och årskurs 5 i alla ämnen. Vid faktagranskningen gör rektorn kompletteringen att lärarna i den skriftliga informationen bedömer elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen och att dessa uppgifter används både för att vid behov ge enskilda elever stöd samt att uppgifterna används som statistik till ledningen, t.ex. för att kunna omfördela resurser. Någon sådan resultatsammanställning och analys på skolnivå har Skolinspektionen inte givits möjlighet att ta del av.

Utifrån de kunskapsresultat som redovisats i tabell 2 och utifrån vad som framkommit vid tillsyn och faktagranskning kan konstateras att det trots gjorda insatser finns flera elever som i olika ämnen inte bedöms nå målen.

Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder behövs för att förbättra möjligheten för samtliga elever att nå målen i alla ämnen. Skolinspektionen bedömer vidare att Färentuna skola behöver förbättra redovisningen av resultaten på skolnivå.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De skriftliga individuella utvecklingsplaner som Färentuna skola inför den regelbundna tillsynen inlämnat till Skolinspektionen innehåller i viss mån omdömen om elevens kunskapsutveckling i ämnena svenska, matematik och engelska. Dock är relationen till målen i kursplanerna för dessa ämnen otydlig. I övriga ämnen saknas omdömen om elevens kunskapsutveckling. Det förekommer omdömen om elevens personliga egenskaper eller beteende som inte relaterar till nationella mål i läroplan eller kursplaner, t.ex. "artig" och "trevlig". I de individuella utvecklingsplaner i Färentuna skola som Skolinspektionen tagit del av ligger ansvaret för insatserna till huvudsaklig del på vad eleven själv ska göra och det redovisas i mycket liten omfattning skolans insatser. Vid tillsynsbesöket

4 (10)

framkommer dock att skriftliga omdömen i alla ämnen finns och att dessa lämnas till elever och föräldrar vid terminsslut. De skriftliga omdömena i olika ämnen är av varierande kvalitet, där en del inte i tillräcklig utsträckning är utvecklingsinriktade. Sambandet mellan dessa skriftliga omdömen och den skriftliga individuella utvecklingsplanen i övrigt är inte tydligt.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidareutveckla de skriftliga omdömena i olika ämnen så att de tillfullo uppfyller förordningens krav samt tydliggöra på vilket sätt de skriftliga omdömena är en del av den skriftliga individuella utvecklingsplanen. Skolan behöver även säkerställa att de omdömen som ges ligger inom ramen för läroplanen eller kursplanerna.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (10)

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Färentuna skola har en plan, kallad "Likabehandlingsplan inklusive handlingsplan för jämställdhet" som till flera delar uppfyller lagens krav. Planen redovisar såväl skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling som en handlingsplan för jämställdhet. Planen innehåller rutiner för utredning av fall av kränkande behandling och en plan för de direkta åtgärder som vidtas i sådana fall. Planen har dock en generell karaktär och saknar en aktuell kartläggning och nulägesbeskrivning som kan ligga till grund för de insatser och åtgärder som behöver göras under året på Färentuna skola. I planen saknas också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att det klarare bör framgå att planen upprättas varje år, att en aktuell kartläggning på den egna skolan som grund för de valda åtgärderna redovisas samt att en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (10)

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. Enligt 3 kap. 11§ skollagen får en skolpliktig elev beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Vid Färentuna skola tas inte avgifter som överskrider de rekommenderade beloppen ut, vid t.ex. skolresor eller klassresor. Enligt rektor gör man istället så att eleverna söker ledigt då någon resa ska genomföras. Skolan ger i dessa fall ledigt till hela klasser så att de kan åka. Eftersom eleverna är lediga och ingen skolpersonal medföljer menar rektor att skolan inte har inflytande över eventuella kostnader för resan. Enligt rektor får de som inte kan eller vill ta ledigt gå i skolan som vanligt. Enligt rektor och arbetslagsledare är förlorad undervisningstid för att åka på resor med familjen redan ett stort problem, där man försöker skärpa till information och praxis. Skolinspektionen vill göra följande påpekande. Skolinspektionen har inte tillsyn över vad som sker på elevernas fritid. Skolinspektionen vill dock framhålla att skolan inte får sätta i system att elevernas vårdnadshavare begär ledigt under terminstid för att på det viset kringgå bestämmelsen om en avgiftsfri skola.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen vid Färentuna skola dokumenteras kunskapsresultat i alltför begränsad omfattning. Resultat från ämnesprov i svenska, engelska och matematik i årskurs 5 redovisas i form av andel i procent som nått målen. I övrigt diskuteras endast området språkutveckling. Således saknas till stor del underlag för uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i andra ämnen och i förlängningen saknas underlag för beslut om åtgärder och insatser inför framtiden. Därmed saknas en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Detta behöver åtgärdas.

2009-11-27 Stockholm

Sture Löf

Ylva Johnsson